ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Файзалии Мирзоалӣ дар мавзуи «Асосҳои педагогии рушди қобилиятҳои ҷустуҷӯӣ – эҷодии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавассути технологияҳои иттилоотӣ коммуникатсионӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.1 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот

Мубрамияти мавзуи мазкур дар он ифода меёбад, зарурати омода кардани кадрҳои баландихтисос дар самти ТИК бо татбиқи «Консепсияи иқтисоди рақамӣ» алоқамандии зиёд дорад. Набудани механизми мукаммали ҷорисозии технологияҳои муосир дар низоми таълим ба иқтидори зеҳнии насли наврас таъсири манфӣ мерасонад. Аз ин рӯ, таҳқиқи илмии усулҳои истифодаи технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ дар раванди таълим ҳамчун масъалаи афзалиятнок арзёбӣ мегардад.

Дараҷаи асоснокии илмӣ ва мазмун. Дар таҳқиқоти мазкур таҳлили системавии истифодаи ТИК дар соҳаи маориф пешниҳод гардида, робитаи мантиқии назария ва амалия пурра таъмин шудааст. Муаллиф роҳҳои нави такмили раванди таълимро пешниҳод намудааст, ки аҳамияти амалии корро дар таҳияи маводи таълимӣ ва методӣ нишон медиҳад. Хулосаҳои кор барои муассисаҳои таълимӣ ва таҳиягарони барномаҳои соҳавӣ манфиатовар мебошанд.

Боби якум дар ин қисмат заминаҳои педагогии таълими технологияҳои иттилоотӣ–коммуникатсионӣ дар заминаи пажӯҳишҳои психологӣ–педагогӣ мавриди таҳқиқи амиқ қарор гирифтаанд. Дар ин таҳқиқот асосҳои педагогӣ ва психологии омӯзиши ТИК баррасӣ шудаанд. Таваҷҷуҳи асосӣ ба имкониятҳои технологияҳои муосир дар рушди зеҳни хонандагон ва усулҳои ҳавасмандкунии онҳо дар дарс равона

шудааст. Инчунин, ҷанбаҳои дидактикии истифодаи ин воситаҳо барои беҳтар намудани натиҷаҳои таълим таҳлил гардидаанд.

Боби дуюм дар ин фасл аҳамияти инкишофи қобилиятҳои эҷодии хонандагон ҳамчун талаботи замони муосир таъкид шуда, роҳҳои такмили онҳо пешниҳод гардидаанд. Таҳқиқот бо таҳлили моделҳои ҳамкории омӯзгору таълимгиранда ҳангоми истифодаи ТИК анҷом ёфта, натиҷаҳои мусбати ин раванд ва имкониятҳои густариши минбаъдаи онҳо исбот шудаанд.

Навоварӣ ва саҳми илмӣ.

- **Навоварии назариявӣ:** Бори аввал заминаҳои илмии тайёрии касбии мутахассисони ояндаи соҳаи информатика дар ҷараёни азхудкунии ТИК муайян гардида, нақши онҳо ҳамчун унсури калидии салоҳияти касбӣ собит шудааст.
- **Консепсияи рушд:** Муайян гардид, ки такмили қобилиятҳои муҳассилин на танҳо бо истифодаи техникӣ, балки бо фаъолгардонии раванди маърифатӣ тавассути муошırати интерактивии байни омӯзгору шогирд амалӣ мешавад.
- **Тархрезии модел:** Модели (амсилаи) рушди иқтидори ҷустуҷӯӣ ва эҷодии хонандагон дар заминаи низоми маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон коркард шуда, сохтор ва марҳилаҳои татбиқи он мушаххас гардидаанд.
- **Таҳлили сохторӣ:** Унсурҳои бунёдии раванди ташаккули қобилиятҳо (мақсад, мазмун ва технология) муайян шуда, қонуниятҳои ҷорисозии онҳо дар давраҳои гуногуни таълим илман асоснок карда шуданд.

Аҳамияти амалии кор аз он иборат аст, ки хулосаҳои бадастомада ҷиҳати боло бурдани сифати таълим дар мактабҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавассути татбиқи муназзами ТИК заминаи мусоид фароҳам меоранд.

Хулоса. Автореферати рисолаи илмии Файзалии Мирзоалӣ, ки ба омӯзиши заминаҳои педагогии ташаккули малакаҳои пажӯҳишиву эҷодии

хонандагон дар муҳити ТИК бахшида шудааст, яке аз масъалаҳои афзалиятноки соҳаи педагогикаро фаро мегирад. Мутобиқати мавзуъ ба ниёзҳои ҷомеаи иттилоотӣ ва иқтисоди рақамӣ аҳамияти баланди назариявию амалии корро собит месозад. Дар ин асар муаллиф бо истифода аз дастгоҳи мукаммали илмӣ ва усулҳои муосири таҳқиқот, тавонистааст роҳҳои самарабахши воридсозии технологияҳои инноватсиониро ба раванди таълим илман асоснок намояд.

Дар таҳқиқоти мазкур навгонии илмӣ, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ ба таври муфассал асоснок карда шудаанд. Дастовардҳои бадастомада ҷиҳати такмили раванди таълим, таҳияи маводи методӣ ва боло бурдани сатҳи донишандӯзии хонандагони мактабҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ заминаи воқеӣ мегузоранд.

Автореферати мазкур ба талаботи Низомномаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон комилан мутобиқ буда, дорои дастовардҳои муҳими илмӣ мебошад. Муаллифи таҳқиқот — Файзалии Мирзоалӣ барои сазовор шудан ба дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.1 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот тавсия дода мешавад.

Муқарриз:
Муовини ректор оид ба муносибатҳои байналмилалии
Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ,
номзади илмҳои педагогӣ, и.в. дотсент: Аюбзода Сафар Аюб
“6” 04. соли 2026

Суроға: 735360, ш. Кӯлоб, кӯчаи С. Сафаров 16.
Тел.: (833-22) 2-26-92, 918 57 94 47.,
E-mail: safarkhon@mail.ru

“Имзои Аюбзода С.А.-ро тасдиқ мекунам”.
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ Давлатов М.А.
“6” 04. соли 2026